

(м. Кам'янець-Подільський, 4 жовтня 2019 року, Ч. 1.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2019. С. 173-175.

2. Геруш І.В., Григор'єва Н.П., Давидова Н.В. Сучасні підходи до викладання біоорганічної і біологічної хімії в медичних ВНЗ. *Медична та клінічна хімія*. 2016. Т.18. № 4. С.114-117.

Комарніцький Сергій

к.т.н., доцент кафедри

Мельник Віталій

асистент кафедри

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для підготовки фахівців, здатних адаптуватися до умов сучасного бурхливого розвитку суспільства, необхідно активне впровадження широкого спектру педагогічних інновацій в освітню систему закладу вищої освіти (ЗВО). Поява задачі введення нових методів в процес навчання зумовлюється такими причинами:

- розвитком наук, у тому числі їх прикладних аспектів, що охоплюють різні сторони соціального життя, внаслідок чого основними навичками, невід'ємними атрибутами професійної діяльності випускників ЗВО стають розробка гіпотез, знаходження оптимальних і при цьому нетривіальних рішень, проектування, моделювання;

- формуванням сучасного конкурентного ринку праці, мотивуючого випускників на усвідомлений вибір майбутньої професійної спеціалізації вже під час навчання у ЗВО і на закріплення необхідних компетенцій у навчальній, виробничій, переддипломній практиці;

- динамічним удосконаленням соціальної сфери, сфери послуг, що диктує необхідність постійного освоєння нових прийомів, способів, технологій, форм різноманітної діяльності, знаходження ефективних методів вирішення проблем.

Орієнтуючись на зміни, що відбуваються, сучасна система освіти повинна перейти в особливий інноваційний режим розвитку, в якому, як вказують ряд дослідників, необхідно зберегти кращі традиції вітчизняної освіти і одночасно врахувати тенденції розвитку систем підготовки фахівців в інших країнах, співвіднести вітчизняний досвід зі світовими нормами і стандартами.

Існує кілька визначень поняття «педагогічні інновації», зокрема, під ним

мається на увазі нововведення в галузі педагогіки, цілеспрямована прогресивна зміна, що вносить в освітнє середовище стабільні елементи (нововведення), які поліпшують характеристики як окремих її компонентів, так і самої освітньої системи в цілому [3].

До інноваційних методик навчання відносяться інтерактивні і комп'ютерні технології. Інтерактивні технології навчання включають лекції і семінари. Комп'ютерні технології навчання припускають збір, переробку, зберігання та передачу інформації від викладача до здобувача вищої освіти і навпаки.

Поряд з використанням різних інноваційних технологій необхідне створення умов для мотивації саморозвитку, що має на увазі перехід від здійснення власне процесу навчання до комплексного забезпечення необхідними можливостями студента як особистості, що розвивається. В результаті здобувач вищої освіти стає не просто суб'єктом освіти, а людиною, здатною розкрити свій внутрішній потенціал в процесі оволодіння спеціальністю.

Одним із способів вирішення поставленого завдання є використання активних методів навчання, що стимулюють пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти, що будуються в основному на діалозі, який передбачає вільний обмін думками про шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми, що характеризуються високим рівнем активності здобувачів вищої освіти. Саме така педагогічна діяльність на сьогоднішній день визнається «найкращою практикою навчання» [1]. До переліку прийомів навчання, що відповідають перерахованим вимогам, відносяться евристичне навчання, мозковий штурм, проблемне навчання, дебати, перехресна дискусія, проектний метод, дерево рішень, рольові ігри, ділова гра, діловий кошик, форум, обговорення напівголосно, навчальна стратегія «Бортовий журнал», стратегія «навчання спільно» і т. д.

Широкою популярністю для організації активного навчання у світовій освітній практиці користується педагогічна технологія «Розвиток критичного мислення через читання та письмо», розроблена в середині 90-х років. Її автори – американські викладачі Дженні Д. Стілл, Кертис С. Мередіт, Чарлз Темпл і Скотт Уолтер.

Дж. А. Браус і Д. Вуд визначають критичне мислення як «розумне, рефлексивне мислення», яке дозволяє об'єктивно міркувати, логічно діяти у відповідності зі здоровим глуздом, дає можливість подивитися на речі з різних точок зору і відмовитися від власних упереджень, прийти до нових можливостей вирішення проблем. Будь-яка думка перевіряється і відточується тоді, коли нею діляться з іншими [2]. Дійсно, складно заперечувати важливість і необхідність знання фактів, законів, історичних дат і подій, але не менш важливим стає вміння осмислено працювати з інформацією, виділяти основні ідеї, бачити зв'язок між ними, відбирати необхідну і відкидати невірну інформацію, тобто аналізувати і оцінювати її. Саме такий підхід дозволяє підготувати здобувачів вищої освіти до виконання в майбутньому практичної

діяльності в умовах стрімко мінливого світу [3].

Відповідно до завдань, що розглядається методика включає три стадії: «Виклик» – «Осмислення» – «Роздуми». Вони є технологічною основою, базовою моделлю, що дозволяє здобувачам вищої освіти самостійно визначати цілі навчання, здійснювати активний пошук інформації і роздумувати над тим, що вони дізналися.

Технологію розвитку критичного мислення можна вважати унікальною та інтегруючою, так як в ній узагальнені напрацювання багатьох інноваційних методик, що дозволяє розвивати мислення, формувати комунікативні здібності, виробляти вміння самостійної роботи. У зв'язку з великим арсеналом прийомів і методів, що входять в технологію, кожен викладач може вибрати ті, які, з його точки зору, доцільні в конкретній педагогічній ситуації. Тобто кожен викладач за допомогою даної технології може удосконалювати свою професійну майстерність.

Незважаючи на суб'єктивні і об'єктивні чинники, що перешкоджають нововведенням у сфері освіти, саме в рамках реалізації активних методів навчання у ЗВО створюються умови для розвитку особистості, здійснюється її право на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, право на свободу саморозвитку. Інноваційні технології навчання забезпечують можливості реалізації особистісно-орієнтованої парадигми освіти, так як вони сприяють координації проблем гуманізації та гуманітаризації вищої освіти з новими державними освітніми стандартами.

Таким чином, освоєння педагогічних інновацій є важливим завданням педагогічних колективів у закладах вищої освіти. Постановка евристичних, творчих цілей в процесі навчання вимагає серйозної перебудови всієї системи підготовки фахівців. Необхідне впровадження нових методів викладання, коригування змісту навчання, перерозподіл навчального часу за рахунок перенесення акценту з репродуктивної діяльності на продуктивну, самостійну роботу студентів. Слід також звернути увагу на перепідготовку викладачів та необхідні зміни у змісті їх індивідуальних планів.

Список використаних джерел

1. Клустер Д. Что такое критическое мышление. *Перемена: Международный журнал о развитии мышления через чтение и письмо*. 2001. № 4. С. 36-40.

2. Фірман Ю., Комарніцький С., Шелудченко Л. Методика використання вимірювальних комп'ютерних комплексів на заняттях з випробування сільськогосподарської техніки при підготовці інженерів-механіків. Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти : зб. наук. праць III міжнар. наук.-метод. конф. 04 жовтн. 2019 р. Ч. 2 (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2019. С.186-189.

3. Хасия Т. В. Педагогические инновационные технологии в вузе. Уфа :
Лето, 2011. 225 с.